

Afrikaans is uniek!

Menán van Heerden

Over taal

2019-09-20

Ter viering van Erfenismaand in Suid-Afrika word die uniekheid van Afrikaans gevier.

1. Die vroegste gepubliseerde Afrikaanse woordelys is in 1844 deur 'n Nederlander, ANE Changuion, opgestel, getiteld "Proeve van Kaapsch taaleigen".

Die uniekheid van vroeë 19de-eeuse Kaaps-Hollands word hierin weerspieël; hier is voorbeelde van woorde en hulle Nederlandse verklarings in "Proeve van Kaapsch taaleigen":

#afrikaansisuniek

Sies!

Uitroep van afkeuring; 'foei!'

.....

Kombuis

*Algemeene benaming voor de keuken.
(scheepswoord)*

.....

Bajan

Veel. – Ook wel 'banje'.

.....

#afrikaansisuniek

Biltong

Rookvleesch, aldus genaamd omdat het veelal uit een bilstuk gesneden wordt, en in gedaante eenigzins met eene gerookte ossentong overeen komt.

.....

Lekker

Aangenaam: 'die pen schrijft lekker'.

.....

Boeta

Of 'Boetje' (in de kinderspr); broetje.

.....

#afrikaansisuniek

Mos

Of 'mus'; immers: 'ik weet mos wat ik doe'.

.....

Pierinkie

Theeschoteltje of bordje.

.....

Sambreel

Parapluie of regenscherm.

.....

- [Lees meer hier.](#)

.....

2. Hier is 'n lys van lekker woorde uit verskillende Afrikaanse variëteite:

- poenankies (oulik) (Kaaps)
- kanalla (asseblief) (Kaapse Moesliemafrikaans)
- sjoekran (dankie) (Kaapse Moesliemafrikaans)

- xhoulag (uitspattig lag) (Oranjerivierafrikaans)
- xhouboe (terneergedruk wees) (Oranjerivierafrikaans)
- ntarra (vertroetel; aanmoedig) (Oranjerivierafrikaans)
- kop toe vat (ernstig opneem) (Oranjerivierafrikaans en Standaardafrikaans)
- nxa! (goed; cool; lekker) (Oranjerivierafrikaans)
- vedala (nie na wense nie) (Kaaps)
- gwarra (koggel met 'n byt) (Oranjerivierafrikaans)

- sharp (goed; reg so) (Kaaps woord met ekwivalent in Flaaitaal/Tsotsitaal)
- mos (inderdaad; immers) (Standaardafrikaans)
- entjie (sigaret) (Kaaps)
- aweh! (algemeen-gebruiklike groetvorm) (Kaaps)
- babbelas (toestand a.g.v. te veel drank) (Standaardafrikaans)
- aitsa (uiting van verrassing of skertsende lof) (Standaardafrikaans)
- eina (uitroep van pyn) (Standaardafrikaans)
- baie ('n groot aantal; veel) (Standaardafrikaans)
- nemma/nemmatjies (netnoumaar: netnou; straks; oor 'n rukkjie) (Kaaps)

♦ [Lees meer hier.](#)

.....

3. Waarom word Afrikaans kreools genoem? Is Afrikaans 'n Afrikataal? Inheemse taal?

- [Lees meer hier.](#)

.....

4. 'n Koplesboek; Argentinië; Jager Afrikaner en "skindertaal". Wat het hierdie woorde met die geskiedenis van Afrikaans te make?

- [Lees meer hier.](#)

.....

5. “Snoeshaan”; “snotpsalm”; “soetvleisklier”; “skurwejan”; “spekstorie”. Wat beteken hierdie woorde?

- [Lees meer hier.](#)

.....

Buro: MvH

